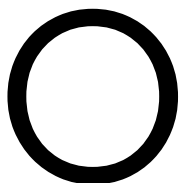

KATSOMUSAINETYÖRYHMÄ JATKAA SYKSYYN

petushallituksen asettama katsomusaineiden uudistamista koskeva kehittämistyöryhmä on työskennellyt jo liki puolitoista vuotta. Yhtenä lähtökohdiana on opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman **Eero Salmenkiven** ja **Vesa Åhsin** *Selvitys katsomusaineiden opetuksen nykytilasta ja uudistamistarpeista* (urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-775-8).

Suomessahan on kaksi katsomusainetta, elämänskatsomustieto sekä uskonto, joka jakaantuu eri oppimääriin eriyettyyn ”oman uskonnon” opetukseen. Uskonnon eri oppimääriissä on opetussuunnitelman mukaan enemmän yhteistä kuin uskonnon ja elämänskatsomustiedon välillä. Käytännössä kuitenkin esimerkiksi islamin ja ev.-lut. uskonnon opetuksen välillä on huomattava ero.

Työryhmän määräaika on tämän vuoden loppuun, joten toiminta jatkuu syksyllä. Työryhmän keskustelut ja mahdolliset kirjaamishdotukset ovat luonnollisesti luottamuksellisia. Sen voi kuitenkin todeta, että työryhmä on käsitellyt perusteellisesti ja systemaattisesti

erilaisten vaihtoehtojen hyviä ja huonoja puolia eri lähtökohdista.

Pääpaino on peruskoulussa ja luki-ossa, mutta esillä on ollut myös aikuisen perusopetus ja lukiokoulutus, ylioppilaskirjoitukset sekä koko toinen aste.

Täysin koskemattomana nykyinen malli tuskin voi jatkua. Keskusteluissa on ollut esillä esimerkiksi elämänskatsomustiedon opiskelun valinnan mahdollistaminen kaikille eli nykyisestä ev.-lut. ja ortodoksisen uskonnon jäsenyysperustaisuudesta luopuminen. Tämä samoin kuin mahdollisiin kokeiluun ryhtyminen vaatisivat varsin nopeita päätöksiä työryhmän mahdollisten esitysten pohjalta.

Toisaalta on todettu, että jotkut uudistukset vaatisivat perusteellista valmistelua niin aineen sisällön suhteen kuin opettajien koulutukseen ja täydennyskoulutukseen. Valmisteluaika voisi olla vuosia erityisesti mahdollisen uuden oppiaineen kohdalla.

Mikäli uutta yhteistä katsomusainetta taikka yhteistä etiikan opetusta päädyttäisiin esittämään, niitä voidaan periaatteessa toteuttaa myös osittaisena nykyisten oppiaineiden kanssa. Olen siitä käyttänyt ilmaisua hybridimalli.

Yhteisen aineen osuus voisi tällöin olla esim. 30 – 50 prosenttia.

Pisimmälle menevä vaihtoehto olisi uusi oppiaine tai mahdollisesti kaksi uutta oppiainetta, esimerkiksi katsomustieto ja etiikka, nykyisten tilalle. Yleisen etiikan ei tarvitse olla sidoksissa vain uskontoihin ja katsomuksiin. Lukiossahan pakollinen etiikan kurssi on filosofian oppiaineen yhteydessä.

Keskustelu epäilemättä vilkastuu ensi syksyn aikana. Samalla on selvää, että elämänskatsomustieto jatkaa ainakin seuraavina lukuvuosina. Elämänskatsomustiedolla on merkittäviä sisällöllisiä ja opetuksen käytäntöihin liittyviä saavutuksia, joita ei pidä uudistusten nimissä tärvätä.

Uskonottomien näkökulmasta elämänskatsomustiedon oppilasmäärän lisääntyminen ja aseman parantuminen myös ensi lukuvuonna kautta maan, myös pienillä paikkakunnilla, vaikuttaa joka tapauksessa myönteisesti katsomusaineiden uudistamistyöhön ja tuleviin ratkaisuihin. ET-opetus avautuu tällä hetkellä vain oppilas oppilailta, erottamalla ensin lapsi kirkosta.

Esa Ylikoski

